

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. " " " " " pe 1/2 an . 2 " 50 " " România și străinatate pe an . 14 franci " " " " " pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicațiunile oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondințele sânt a se adresa redacțiunei „FÓIA DIECESANĂ“; Éra banit de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografa diecesană în Caransebeș.</p>
--	---	--

Cuprinsul: Circulare consistorială în cauza alegerilor supletorii de deputați la sinodul eparchial și în cauza martoriilor de altă confesiune în procese divorțiale. — Cuvântul funebral al În. Preasfințitului Episcop al Aradului, rostit cu ocaziunea înmormântării bunului Arhieru Ioan. — Adrese de condolință. — Necrologuri din diare. — Varietăți. — Provocare. — Concurse.

Nr. 144 Bis. 3 Plen.

Circulariu

cătră oficiile protopresbiterale ale tracturilor : Caransebeș, Lugos, Jebel, Ciacova, Vêrșeș și Oravița.

Devenind vacante următoarele mandate de deputați la Sinodul eparchial pe periodul restant al anilor 1889 și 1890 și anume:

1. în cercul I *Brebul* în locul răposatului deputat preoțesc Ioan Stefanovici — a unui deputat preoțesc;

2. în cercul III *Zgribesci* în locul deputatului preoțesc Dr. George Popovici, care a optat pentru cercul II Lugos — asemenea a unui deputat preoțesc;

3. în cercul VII *Jebel*, optând deputatul ales Ioan Ionașiū pentru cercul V Coșava — a unui deputat mirean;

4. în cercul VIII *Ghilad* în locul deputatului trecut în statul preoțesc Aureliu Drăgan și în locul deputatului ales Antoniu Mocsonyi de Foen, carele a optat pentru cercul I Brebul — a doi deputați mireni;

5. în cercul IX *Fizeș* în locul deputatului susamintit Antoniu Mocsonyi de Foen, carele a optat pentru cercul I Brebul, — a unui deputat mirean;

6. în cercul XII *Oravița montană* în locul unui deputat neverificat — a unui deputat mirean, și în fine

7. în cercul XV *Bocșa montană* în locul deputatului ales George Ioanovici, carele a optat pentru cercul Buziaș — a unui deputat mirean;

Consistoriul eparchial pentru alegerile acestea supletorii dispune următoarele:

I. Pentru alegerea a câte unui deputat mirean în cercurile Jebel, Fizeș, Oravița montană și Bocșa

montană apoi a doi deputați mireni în cercul Ghilad să defige ziua de *Duminecă în 12 Martie cal. vechiu 1889.*

Drept aceia preoțiunea parochială cu cetirea acestei ordinațiuni consistoriale va publica poporului adunat în biserică cu 8 zile mai înainte adecă *Duminecă în 5 Martie cal. v. a. c.* ținerea sinodului parochial straordinar pentru alegerea supletorie de deputați mireni în desamintitele cercuri pentru periodul restant 1889 și 1890 al Sinodului eparchial. Éra în Dumineca a 3-ia a sântului post otărită pentru alegere adecă în *12 Martie cal. vechiu a. c.* se va ținea acest sinod cu strênsă observare a dispozițiunilor §-lui 91 din statutul organic bis. și a normelor din instrucțiunea consistorială din 25 Februarie Nr. 200 Bis. punctul II lit. a, b, c, d și e. Pentru inlesnirea afacerilor scripturistice se comunică fie-căruia sinod parochial pentru casul votării publice formulariul de protocol electoral alăturat sub A. Bărbații de încredere ca tramiși singuraticilor sinode parochiale adecă din fie-care sinod parochial câte un bărbat ducând în personă protococele sigilate au se să înfațișeze negreșit în Dumineca a 4-ra a postului adecă în *19 Martie cal. vechiu a. c. până la 10 ore înainte de amêdi* pentru actul scrutiniului în locul central la comisarii consistoriali denumiți și anume:

1. pentru cercul Jebel Ioan Marcu as. cons. și docinte;

2. pentru cercul Ghilad Ioan Breban junior din Ghilad;

3. pentru cercul Fizeș Martin Ţapu docinte în Fizeș;

4. pentru cercul Oravița-montană Elia Trăila avocat; și

5. pentru cercul Bocșa-montană Ioan Budințan avocat.

Comisarii consistoriali sînt poftiți a trimite Consistoriului diecesan de astă dată îndată adevă înca în ziua scrutinării protocolul scrutiniului împreună cu protocoalele singuraticilor sinode parochiali. avînd Consistoriul diecesan *urgentă trebuință de ele.*

II. Pentru alegerea a câte unu deputat preotesc în cercurile Brebul și Zgribesci pe periodul restant al anilor 1889 și 1890 se defige ziua de *Joi în 16 Martie* cal. vechiu a. c. și așa preoțimea din aceste cercuri electorale va avea a se aduna în amintita și în locul central de alegere și cu exactă observare a dispozițiilor ș-lui 91 lit. d) din statutul organic și a punctului I din ordinațiunea consistorială din 25 Februarie 1888 Nr. 200 Bis. va procede la alegerea deputatului preotesc sub conducerea p. on. părinte protopresbiter tractual al Caransebeșului Andrei Ghidîn pentru cercul Brebul și a p. on. protopresbiter Dr. George Popovici pentru cercul Zgribesci, avînd și acești comisarii consistoriali a subșterne îndată după alegere Consistoriului diecesan protocoalele electorale.

III. Dispozițiunile speciali din punctul IV al ordinațiunii consistoriale din 25 Februarie 1888 Nr. 200 B. au valoare și pentru aceste alegeri supletorii ca privire la eventualele substituiri ale comisariilor consistoriali.

IV. Pentru publicarea și executarea ordinațiunii prezente oficiile protopresbiterale vor espeda cât mai curînd pe calea cea mai sigură câte un exemplariu al acestei ordinațiuni la fiecare oficiu parochial din tractul lor, priveghînd într-una asupra executării exacte.

În fine și cu această ocaziune ne simțim îndemnați. a pofti și a provoca pe conducătorii sinodelor parochiali electorali și pe toți factorii îndreptățiți a incurge la alegerile acestea supletorii, ca se fie cu cea mai mare băgare de seamă la acurata împlinire a prescrișelor din statutul organic și a instrucțiunilor consistoriali, pentru-ca astfel se se pôtă evita invaliditatea vre-unui mandat din motivul nepăzirei formelor prescrișe.

Caransebeș. din sedința plenară, ținută în 23 Februarie 1889.

Consistoriul eparchial:

Filaret Musta, m. p.
profosincei,
președintele Consistoriului.

Ioan Bartolomei, m. p.
secretariu.

— + + + —

Nr. 39, B. ex 1889.

Circulari

cătră toate oficiile și scaunele protopresbiterale gr. or. române din diecesu.

Înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică cu intimatul său ddo 22 Decembrie

1888 Nr. 47134 ex 1888 ne recercă, ca în circulariul său ddo 11 Iulie 1888 Nr. 21.888 ex 1888 în părtea în care sună: „în tôte acele casuri, când cr'un for bisericesc află de lipsă de a asculta și fașiunea martorilor de altă confesiune, s'o mijlocescă această recercând competentul for civil” se se introduce modificarea: „în acel cas, când cr'un for bisericesc află de lipsă de a asculta un martor de altă confesiune, cr' martorul refușă de a-se presenta la forul bisericesc, atunci acest for bisericesc se mijlocescă ascultarea aceluia prin o recercare adresândă cătră respectivul for civil.”

Ceeace se aduce la cunoscința pré onoratelor oficii și scaune protopresbiterale spre orientare în legătură cu circulariul consistorial ddo 22 Septembrie 1888 Nr. 734. B. ex 1888.

Caransebeș în 22 Faur 1889.

Președintele Consistoriului:

Filaret Musta m. p.
Protosincei.

— + + + —

Cuvîntul funebreal

at În. Presăuțitului Episcop al Aradului, rostît cu ocaziunea înmormântării P. S. Sale P. Episcop al Caransebeșului Ioan Popasu.

„Intorcete sufletul meu întru odichna ta căci Domnul bine a făcut ție.”

(Fine.)

Dar adevêrul mai pré sus de tôte!

Și adevêrat este, jalmici ascultători! că la tôte aceste frumoșe opere a conlucrat și contribuit în mare măsură clerul și poporul eparchiot. Adevêrul este, că clerul și poporul eparchiot a contribuit cu denariul seu la materialul, pre carele fericitul defunct l'a investit în un capital spiritual, în frumoșe instituțiuni culturale, menite și redicate pentru a lucra cu succes și trăinicie la înaintarea clerului și poporului al acestei de Dumneșeu binecuvîntate Eparchii.

Dar se ne întrebăm, jalmici ascultători! ore se nu mai fie contribuit clerul și poporul acestei eparchii și în timpii înainte de întrarea fericitului reșosat în funcțiunea de Episcop? — fără ca se vedem și rezultatele acelor contribuiri, precum am dori.

Din cele amintite vedem, cât de meritat s'a făcut pe sine fericitul reșosat prin lucrările sale pentru biserica și națiunea noastră; dar când pre lângă acestea vom mai considera și zelul și rîvna lui cea mare, cu care a conlucrat la tôte mișcările și afacerile noastre cele mari bisericesci și naționale într' un restimp de preste 50 de ani — atunci sîm convins, jalmici ascultători! că veți fi de acord cu mine, când constat, că cu cât vom analiza mai mult vieța și operele dînsului, cu atât vom afla la dînsul mai multe virtuți, și cu atât mai mult vom simți perderea și durerea cea mare, ce ni-o a causat mórtea dînsului.

Reșosatul a ajuns „sfêrșit bun și creștinesc vieții sale.” „și fericită este calea, în care merge as-

tați): dar grea este situațiunea pentru noi, și mai ales pentru veduivă sa eparchie, căci grele sînt și timpurile, în cari trăim. De aceea durerea noastră este cu atât mai simțitoare, cu cât ea nu scim, cine și cum va cultiva sadurile și plantațiunile dînsului, cine și cum va continua a susține și în viitoriu spiritul cel bun al lui în clerul și poporul eparchiot? precum și în frumosele instituțiuni de cultură, rămase de moșcenire acestei eparchii după dînsul?

Etă, jalnici ascultători! pentru ce ne apasă pe noi atât de greu durerea despărțirii sale de noi. Etă, de ce l' deplângem atât de mult noi cei ce sîntem aici, și cu noi împreună întrîga biserică și națiunea noastră.

L' deplânge pre rēposatul preoțiimea și învățorimea acestei eparchii, pentru că a perdut întrînsul pre bunul povēțuitoriu și demnul ei conducătoriu. L' deplânge poporul sēu, pentru că a perdut întrînsul pre cel mai zelos apērătoriu. L' deplâng cetățenii acestui oraș, pentru că întrînsul a perdut pre cetățenul, carele timp de 24 de ani a fost mândria și bucuria lor. L' deplâng sērăcii, orfanii și veduvele, pentru că au perdut întrînsul pre miluitoriu lor. L' deplâng rudeniile, pentru că au perdut întrînsul fala și bucuria lor. L' deplângem noi toți, pentru că am perdut pre cel ce servea cu atât zel cauzele publice, și prin acestea cauzele noastre ale tuturor.

Plângem cu toți, jalnici ascultători! dar plîngēnd nu ne este ertat sē uităm, că Domnul, Cel ce ni-l'a dăruit, Acela l'a și chemat la sine, ca sē-și primescă odichna meritată după un lucru obositoriu de preste 50 de ani, și sē-și primescă cununa, pre care a-o gătit Domnul lui și tuturor celor ce implinesc poruncile lui.

Deși plângem cu toți, dar plîngēnd dētorii sîntem, al cunōsce și a învăța din viața și operele lui acele momente de valōre, acel spirit mare și vecinic al bisericeii lui Christos, pre care însușindu-nil în vorbe și în fapte sē potēm suplini și substitui măcar în parte pre fericitul rēposat, și sē nu simțim în așa măsură durerea și greutățile veduiviei, în care sē află această eparchie. Căci ușoră este situațiunea orfanilor, cari pōrtă în inima lor credința în Domnul, și au înaintea lor bărbați, dela cari pot învăța a gândi și a trăi întru frica Domnului.

De aceea vē dic mai întăiu vouē, întru Christos frați preoți ai acestei diecese, vouē, cari sîntefi „lumina lumii,” vouē căroră Domnul vē dice: *asa sē lumineze lumina vōstră înaintea omenilor, că vedēnd faptele vōstre cele bune, sē prēmărescă pre tatăl nostru din ceriuri,* vouē vē dic sē învățați din această tristă întēmplare, că tōte ale lumii acesteia sînt trecătoare. Sē trece tenereta, sē trece barbația, sē trec și bētrănețele, sē trece frumșeta, sē trece averea, gloria și mărirea lumii acesteia, și numai un singur lucru este, carele rămāne după noi aici pre pāmēnt, carele ne conservă după mōrte memo-

ria înaintea posterității. — și carele ne însoțesc și dincolo de mōrmēnt, ca sē mărturisescă despre noi înaintea dreptului judecătoriu: — și acest lucru este: faptele noastre cele bune, cari vecinic rămān nedespărțite de ființa noastră aici și dincolo de mōrmēnt. Învēțați și din această ocaziune tristă, voi iubiți preoți, sē faceți binele, sē emulați unul cu altul pre frumosul teren de onōre al faptelor bune, conform sublimiei chemări, ce vi-o-a incredințat Domnul.

Cugetați, și vē siliți ziua și nōpcea, ca sē sēvērșiti fapte demne de chemarea vōstră, prin cari sē conlucrați cu mai mult succes la înaintarea poporului incredințat păstoriei vōstre în religiositate, în cultură și moralitate — ajutāndu-l întru tōte cu fapte și sfatul vostru cel părintesc. Urmați și voi în fapte bune pre rēposatul vostru Archiereu.

Și vouē iubiți învățatori ai acestei eparchii, vē dic, sē învățați din viața neuitatului vostru Archiereu, că inspirați sē fiți în tōte momentele vieții vōstre de însemnătatea și răspunderea, ce aveți înaintea lui Ddeu și a omenilor în misiunea vōstră istorică; de a cresce generațiunile viitoare ale bisericeii și națiunei noastre.

Adresāndu-mē cătră voi, iubiți poporeni ai acestei eparchii, și vouē vē dic, sē învățați din viața celui dintăiu Archiereu al vostru a-vē cresce pre fii vōstri întru frica Domnului și întru învățăturile de lipsă, precum a fost crescut și rēposatul în Domnul; — sē nu uitați nici odată, că creșterea cea bună este avuția cea mai mare, pre care o pot lăsa părinții fiilor lor. Crescerea bună este începutul și temelial binelui aici și dincolo de mōrmēnt.

Er tu, suflete fericit, din a cărui viață și activitate potēm culege atâtea învățături frumoșe „*întōrcete întru odichna ta, căci Domnul bine a făcut fie.*” Mergi acolo, unde au mers toți curioșii și plăcuții Domnului, unde au mers în timpul din urmă marii bărbați ai bisericeii și națiunei și fostii tei contemporani: Șaguna, Gojdu și Andrei Mocsonyi. Spune acestor trei factori principali în istoria desvoltării noastre în timpul din urmă, că poporul român de religiunea ortodoxă, — usānd de organismul cel viu, creat prin opul lor măret, prin metropolia noastră autonomă, își caută binele și înaintarea în o funcționare cât mai regulată și mai succēsă a organismului celor trei eparchii, întocma precum și caută creștinul mântuirea și fericirea sa în cele trei virtuți cardinale creștine: *credința, dragostea și speranța.* Spune acelor fericiti, cele ce ai vōdut aici pre pāmēnt: că clerul și poporul din metropolie călcānd pre urmele lor, intrunindu-se în congrese și sinode, și conduși de dragoste, credință și speranță și regulază și îngrijesc în un mod demn și conscientos afacerile bisericescii, școlare și fundatiionale; și după aceea cu ei împreună rogați pre Ddeu, sē-ne trimită și El darul și ajutoriu sēu cel puternic întru tōte nișuintele noastre cele bune.

După ce însă calea, în care mergi astăzi este vecinică și fără întorcere, și după ce pre mulți sînt, cei, pre cari i-ai iubit, și cari te-au iubit, pre cari în ora morții nu i-ai putut să vezi, ca să-ți ieși dela dînsii ultimul rămas bun: astfel mai înainte de a te despărți de noi pentru totdeauna, permite-mi suflute fericite, să împlinesc eu această dătorință, și adresându-mă mai înainte către Escelenția Sa, Părintele Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul, să-și mulțămesc în numele tău pentru bunavoința și dragostea, cu care te-a îmbrățișat totdeauna — și să-l rog, să-ți păstreze aceeași bunavoință și dragoste și memoriei tale, — aducânduși aminte de tine mai ales în santele sale rugăciuni către Ddieu.

Rămas bun, și voue iubiți membrii ai consistoriului și sinodului eparchial, rămas bun voue iubitorilor protopresbiteri și administratori protopresbiterali, și întregii preoții eparchiali, rămas bun voue, iubitorilor profesori ai institutului teologic și preparandial, precum și voue, iubitorilor învățători, și îndeosebi iubitorului protosincol Filaret Musta, cari toți ați fost cei mai de frunte sprijinitori ai lucrărilor mele în viaa Domnului: și mulțămindu-ve la toți pentru dragostea și bunavoința, cu care m-ați sprijinit întru împlinirea grelei mele misiuni, — vă rog pre toți să continuați cu zel și devotament lucrările noastre spre binele și înaintarea bisericii, națiunii și iubitei noastre patrii.

Rămas bun ție, iubit popor de ori-ce stare și pozițiune. Mulțămindu-ve la toți pentru sprijinul, ce mi-ați dat în viață, Vă las de moștenire cuvîntul meu din urmă: *să păziți legea și așezămintele Domnului, și Domnul vă va binecuvînta pre voi și pre următorii voștri din neam în neam.*

Rămas bun și mulțămita mea ferbinte tuturor celor de față, cari din apropiere și depărtare v-ați grăbit a veni aici, ca să-mi dați onoarea cea de pre urmă. În special mulțămita mea ferbinte onoratelor autorități civile și militare, onoratelor deputații din apropiere și din depărtare, și în deosebi onoratei deputații a iubitorilor mei brașoveni.

Mulțămita mea ferbinte Înalt Pré Sântiei Sale, Părintelui episcop al Lugosului Victor Mihályi de Apsia și ilustrului domn Dr. Alecsandru Mocsonyi de Foen; ér mai pre urmă, rămas bun vă dic voue, iubitorilor mele rudenii din apropiere și depărtare, cari ați mărit bucuria mea în zile bune, și m-ați consolată în zile grele. Vă mulțămesc pentru dragostea, pre care mi-o ați arătat totdeauna, dar mai ales în zilele cele grele ale bătrănelilor și în cele dureroase ale morbului meu, — și vă rog să-mi păstrați și pre mai departe amintirea.

În fine rog pre toți de ori ce stare și pozițiune pentru indulgență, decumva în viață-mi ca om a-si fi caust cuiva vreo supărare sau neplăcere.

Și acum sosind ultimul moment al despărțirii noastre de către neuitatul reșosat, — către Tine mă întorc, Cerescule Părinte! Tu ștepănuși vieții și al

morții, carele dispunî întrările și eșirile noastre din lume, și carele singur ești fără de morțe; Tu, carele vezi plînsul și durerea bisericii tale pururea credincioase; Tu, carele numai singur poți vindeca durerile cele nevindecate de iscusința omenescă, — Ție mă rog dintru adîncul sufletului meu alina durerea și jalea bisericii tale intristate, — Tu, carele cunosci inimile și vredniciile omenilor, bincuvîntă eparchia ta văduvită cu un alt ales al tău, carele să ieșă asupra-și apostolia purtată de cel chemat la tine, ér pre adormitul robul tău, Arhichereul Ioan, primesce-l în locașurile dreptilor, cari din veac bine Ți-au plăcut Ție — și precum P'ai distins aici pre pămînt, așa 'l distinge și în Ceriuri; și precum P'ai prêmărit pre pămînt, așa 'l prêmărește și în Ceriuri cu mărirea ângerescă, învrednicindu-l acelei fericiri vecinice, pre carea ochiul n'a văduț'o, urechea nu o-a aușit, și la inima omului nu s'a sălășluit. Amin.

Adrese de condolență

cătră Consistoriul eparchiei Caransebeșului.

Din Segedin dela un protegiat al reșosatului:

Primind anunțul funebral despre morțea neprevăduță, neașteptată a scumpului și neuitatului meu patron, a episcopului Ioan Popasu, tată a tuturor Românilor din Ungaria și Transilvania, un mare binefăcătoriu, am erupt cu familia mea împreună într'un plîns nefinit și ne-au cuprins o jale adîncă pentru pierderea ireparabilă, carea ne lasă un gol, ce-l vom simți cu toții un timp îndelungat. Cuprins de durerea cea mare națională nu putem dice altă: Să-și fie țărina ușoră! Dumnezeu însă să ne dăruescă un urmaș, carele să cales în urmele sale.

Preotul *Mich. Juica* din Strediste:

Cu inima înfrîntă de durere vin a-mi esprima sincera mea condolință pentru marea pierdere, ce a îndurat biserica și națiunea noastră prin morțea primului Episcop rom. gr. or. al Caransebeșului, a neuitatului și prea bunului nostru Părinte Ioan Popasu. Anunțul funebral l'am primit aș la 5 ore postmeridiane, trenul dela Verșeș, când scriu aceste este deja plecat și prin urmare imi este cu neputință a participa la înmormîntarea bunului nostru Părinte.

Din Bucureșci:

Cu inimile înfrînte de durere depunem lacrimile noastre pe mormîntul regretatului Popasu. Români funcționari ardeleni ai laboratorului chimic central din Bucureșci.

Braila:

Vestea înetării din viață a venerabilului Apostol al bisericii române Episcopul Ioan Popasu ne-a umplut inimile de intristare. Adînc atinși de această ireparabilă pierdere depunem la mormîntul său omagiile noastre de recunoștință pentru marele servitiu aduse României. Memoria sa va fi pururea în cugetul tuturor Românilor. Dr. Rosian, Ion Perlea, V. Sassu, Nic. Perlea, George Găetan, R.

Părvescu, I. Găetan, Nicol. Găetan, R. Lampiniu, G. Perlea, G. Petcu, A. V. Paleologul, Eremia Panar, I. Alesandrescu, Sf. Eremia, Cosma Purcarea, Ion Panțu, L. Storianescu, L. Stefanescu, D. P. Stefanescu, D. D-a Iliescu, G. Dobreș, V. Radulescu, I. Bancotescu, I. Moroian, S. Branta, frați Barbu, Nic. Dragoș, Ion Burdului, Ion Frulescu, Nic. Popeș, G. Pirtea, Alexe Eremia.

Zah. Antonescu profesor în Ploești:

O lacrimă dureră, regrete profunde pentru marele păstor spiritual și amic.

Di **Barcian**: (Giurgiu).

Primiți cea mai sinceră condolență pentru ireparabila pierdere.

Corpul pompierilor din Caransebeș:

In Folge Beschlusses unserer am 17. d. M. abgehaltenen ordentlichen General-Versammlung, beehren wir uns dem hochwürdigen Konsistorium, in Folge des Ablebens unseres hohen Gönners und Ehrenmitgliedes, Seiner bischöflichen Gnaden Herrn Ioan Popasu unser aufrichtiges und tiefstes Beileid im Namen der Karansebeser freiwilligen Feuerwehr hiemit auszusprechen und den Auszug aus dem Protokolle über die oberwähnte General-Versammlung anliegend zu übersenden. Hochachtungsvoll Ignatz Fűszfás Kommandant. Domby Albert Sekretär.

Auszug.

Protokoll aufgenommen bei der am 17. Februar 1889 abgehaltenen XI. ordentlichen General-Versammlung der Karansebeser freiwilligen Feuerwehr. Gegenwärtig waren: Von Seite der Karansebeser freiwilligen Feuerwehr: Präses: Johann Nemoian und 60 Mitglieder; von Seite der Lugoser Feuerwehr, als Gäste: Ober-Kommandant Holzmann und 2 Mitglieder. Punkt 9. Sonstige Anträge:

a) Antrag des Herrn Präses Johann Nemoian.

Geehrte General-Versammlung! Mit tiefen und aufrichtigen Schmerzen, gebe ich der geehrten General-Versammlung bekannt, dass Seine bischöflichen Gnaden unser allseits hochgeschätzter und geachteter Herr Bischof Ioan Popasu heute Nacht verschieden ist. In Anbetracht dessen, dass der hohe Verewigte ein Förderer und Gönner aller menschenfreundlichen und wohlthätigen Institutionen war daher auch unsere Institution bei jeder sich anbietenden Gelegenheit unterstützt hat - so stelle ich den Antrag, dass die geehrte General-Versammlung ihr aufrichtiges Beileid für den Verewigten, durch Erheben von den Sitzen bezeugen möge. Ad. a) Dieser Antrag wurde einstimmig angenommen und hat die General-Versammlung durch Erheben ungetheiltes und aufrichtiges Beileid bezeugt.

b) Antrag des Herrn Peter Brankovits.

Geehrte General-Versammlung! In Anbetracht dessen, dass Seine bischöfliche Gnaden Herr Ioan Popasu Ehrenmitglied der Karansebeser freiwilligen Feuerwehr war, so stelle ich den ferneren Antrag: dass im Namen der Karansebeser freiwilligen Feuerwehr, ein Kranz an der Bahre des Verewigten niedergelegt werde und dass die gesammte Feuerwehr, jedes Mitglied mit einem Flor am Arme versehen, bei dem Leichenbegängnisse korporativ erscheinen möge und dass ein Kondolenz-Schreiben, mit

einem Auszuge aus diesem Protokolle dem hiesigen Diöcesan-Konsistorium eingesendet werde. Ad. b) Diese Anträge des Herrn Peter Brankovits wurden einstimmig angenommen und in Folge dessen beschlossen dass: 1. An der Bahre des hohen Verewigten, ein Kranz im Namen der Karansebeser freiwilligen Feuerwehr niedergelegt werde. 2. Dass die Feuerwehr korporativ, jedes Mitglied mit einem Flor am Arme versehen, zum Leichenbegängnisse ausdrücken soll, und 3. Dass ein Auszug aus diesem Protokolle dem hiesigen Diöcesan-Konsistorium eingesendet werde. u. s. w. Nemoian Johann m. p. Präses. Domby Albert m. p. Sekretär.

Comuna israilită din Caransebeș.

Dem tiefsten Bedauern über das Hinscheiden Sr. Illustrität des verewigten Bischofs Ioan Popasu Ausdruck gebend, beehre ich mich die korporative Betheiligung an dem Leichenbegängnisse höflichst anzuzeigen. Mit aller Hochachtung die Vorstehung der isr. Kult.-Gemeinde I. Neuerer.

Administrațiunea căilor ferate austro-ungare.

Hochwürdiges bischöfliches Konsistorium! Empfangen Sie aus Anlass des Hinscheidens Sr. Gnaden des hochwürdigsten Herrn Diöcesanbischofs Ioan Popasu sowohl in meinem, als auch im Namen des Oberverwaltungs-Komplexes Resicza-Anina den Ausdruck unseres aufrichtigsten Beileids und lebhaftesten Bedauerns über den Verlust eines Mannes, der als Kirchenfürst und als Mensch in Folge seiner hervorragenden Tugenden und hohen Bildung weit über die Grenzen seiner Diöcese sich stets der allgemeiner Hochachtung und Verehrung erfreut hat. Mit vorzüglichster Hochachtung! Resicza, 20. Feber 1889. Der Oberverwalter: Fritz Hugo Kalosay.

Românii din Cluj:

Venerabile Consistoriu episcopesc! Neaseptata mutare din viață a prea demnului cap al diecesei române gr. or. din Caransebeș, a Illustrității Sale Părintelui Episcop Ioan Popasu, a adus jale preste toate animale bine-simțitoare. Înțelegița română din Cluj și jur asociându-se la doliul general al românilor, deplânge în pierderea arhierului Ioan Popasu pierderea unui Român, a cărui inimă bătea, a cărui minte cugeta, a cărui voință stăruia și nopți pentru înaintarea și ridicarea culturală a mult cercatei sale națiuni. Începând dela gimnasiul superior și alte școli române gr. or. din Brașov până la seminariul, tipografia și celelalte institute diecesane din Caransebeș, înființate în prima linie prin zelul neobosit al protopopului, apoi episcopului I. Popasu, sânt documente al acesteia. Și dacă prin asemenea fapte meritorie ilustrul decedat și-a ridicat și „monumentum aere perennius“ aceleși fapte formeză tot atâți titluri la stima și gratitudinea nevecuitore din partea acelorora, pentru cari acele fapte sânt făptuit: din partea tuturor Românilor de azi și a tuturor generațiilor române venitoare. De cari semțeminte de eternă recunoștință fiind și subscrișișii pătunși și conduși, dorind adevăratului archiepiscopului român adormit în Domnul, ca să-i fie țărina ușoră, eră veltuvitei diecese Caransebesene un urmaș tot așa de demn în scaunul episco-

pesc, cu profundă venerațiune rămânem. ai Venerabilului Consistoriu episcopesc. Cluj 17 Faur 1888. plecați servi: Iustin Roșescu adm. ppresb. gr. or. al Clujului. Ioan Petranu, fiscu comitatens. Ladislau Papiu, pretore. Alesandru Lemeni, protopopul Borsiei. Emericu Pap, avocat. Nestor Simon, candid de avocat. Iuliu Coroianul, avocat. Dr. Gregoriu Silași, prof. de universitate în pens. Alesandru Bohățel, căpitan supr. în pensiuone. Gavrița Pop, ptotopop gr. cat. Leontin Pop, jude de trib. Stefan Gall, secretariu de bancă. Stefan Horvat, proprietar. Alesandru Filip, comptabil la „Economul“. Ladislau Vaida, secretariu ministerial în pensiuone: un vechiu și devotat reveritor al defunctului. Alexiu Pappiu, avocat. Vasilie Almajan, avocat. Dr. Iosif Farcaș, medic. Mihaiu Bohățel, subinspect. de scóle în pensiuone.

Comuna Hauzesci:

Adânc mișcați de fatala și jalnica întâmplare, ce a ajuns într-aga noastră diecesă a Caransebeșului, prin trecerea din viață la cele eterne a pré sântitului nostru Archipăstoriu, nu întrelăsăm nici noi cesți din comuna Hauzesci spre a aduce tributul de profundă condolință, ce datorim inaltului decedat, pentru lumina ce ne-a aprins în micuța noastră comună. Că deși străbunii noștri vedându-se la întunec — pe timpul erei sêrbesci, în mai multe rânduri cerură concederea edificării unei capele mici în comuna noastră, dar tôte fuseseră zadarnice, în anul 1875 când razele sórelui deja încă înainte cu 10 ani începuseră a străluci și preste diecesa de Dđeu scutită a Caransebeșului, ne adresarăm în cauza acésta cătră Ilustritatea Sa, la ce Ilustritatea Sa nu numai că ne concesse a edifica biserică așa dicând din nimica — ei ne și sprijini din tôte puterile atât spiritual cât și materialmente; astăzi har Dlui, că deși datorăm vre-o 700 fl. cu edificarea totuși ne putem numera între alte comune. Fie-ne dar și nouê permis dinpreună cu alți condolenți a vèrsa lacrimi pe mormântul inaltului decedat și rēdicându-ne ochiū spre ceriu se dicem cu ei dinpreună: Fie-î tērîna ușoră și memoria neperitoare. Hauzesci în 10 Februarie 1889. Pante-limon Georgioni învățătoriu. Vasilie Olariu epítrop.

—♦♦♦♦♦—

Necrologuri din diare.

(Fine).

Tot în acest sens au scris mai tôte diarele neromâne din patrie. Așa de exemplu:

Krassó-Szörényi Lapok (fóia oficială a Comitatului Caraș-Severin) în Nrul din 21 Faur nou a. e. seriu:

Ioan Popasu,

1808—1889 17 Febr.

Biserica gr. or. română a îndurat o pierdere gravă. Ea ș'a perdut în 17 ale acestei luni pe un blând prelat, pe un episcop al ei.

Etatea adîncă, ce o a ajuns iubitul prelat, nu se vedea pe el. Anii nu au tras brazde pe fața-î plină de bunătate; ei s'au străcurat încet asupra lui, ca și când ar fi voit să cruțe sufletul lui cel blând. Sê părea. că viața lui are sê urmeze

ordinea naturei: înverșese, înflorește, își aduce fructele și sê întorce la odichnă. La acésta îl îndreptățiau venerabilele plete albe ale pèrului, cari cădeau încă bogate pe umerii lui.

Cine ar putea însê pătrunde în voința atotputernicului? Cine ar fi cređut, că asupra amurgului vieții sê va lăsa atât de curênd și atât de neașteptat nóptea? După o indispoziție de cincî zile s'a mutat la cele vecinice, acolo unde nu mai este durere, unde numai pietatea și aducerea aminte a credincioșilor îl însoțese.

Precum liniștită i-a fost mórtea, așa liniștită i-a fost și viața. Născându-se în Brașov după terminarea studiilor sale s'a ales tot acolo de preot. Ocupându-se cu trup cu suflet de sórtea și cultura înapoiată a fraților sêi români, spre ridicarea acesteia s'a obosit întru organizarea șcólelor. Succesul ostenelelor sale îl vor vesti în totdeuna scólele poporale și gimnasiul rēdicat prin el și prin lucrarea lui.

Instalându-se în anul 1865 spre bucuria credincioșilor, a coreligionarilor sêi, în scaunul episcopesc al Caransebeșului i-s'a deșchis un teren vast spre desfășurarea și mai extensivă a inimii sale iubitoare de ómenî și spre rēdicarea culturii românesci. Scind, că instruarea poporului este basa culturii generale și că elementele dătătoare de viață întru acésta sânt învățătorii poporali: a organizat în Caransebeș un *institut pedagogic gr. or. confesional*, ai cărui profesori i-a crescut în mare parte în străinătate. S'a îngrijit mult de cultivarea cântării bisericesci, pentru a cărei desvoltare mai cu succes a trimis mai mulți tineri pe spesele proprii în străinătate, pentru-ca aceia cualificându-se acolo sê-și validiteze experințele și cunoscințele aici acasă.

Pecând însê a muncit astfel spre binele și progresul cultural al fraților sêi Români și al coreligionarilor sêi, înaintarea lumii externe asupra lui a rēmas în multe privințe fără succes. Fiind crescut și trăind în lumea veche, sê părea a nu observa. că nu mai lucesce acelaș sóre pe ceriu, care a luminat asupra tinêrului seu suflet. Lumina nouă nu și-a putut face loc în inima lui, căci împrejurimea l'a impresurat cu o cétă, prin ale cărei pături radele lucinde ale constituției maghiare restabilite n'au fost în stare a străbate și așa s'a întâmplat, că în deșteptarea generală el dormita în starea cea veche.

Nu póte fi scopul nostru a suscita trecutul sêu politic, dar cunoscându-î inima impresionabilă și firea-î plină de bunătate, îndrăsnim a afirma, că dacă și-ar fi ales în era nouă altfel de ómenî, ar fi putut munci mai bine spre binele fraților și coreligionarilor sêi.

Mai decurênd a înființat o tipografie episcopescă, care doria a transplanta mai departe și a nutri cultura română în cerc mai larg și prin o fóie proprie.

Mórtea i-s'a întâmplat pe neașteptate. La serviciul divin ținut pentru odihna sufletului clironomului s'a rēcit și după o suferință scurtă a adormit Duminecă la órele 2 diminéta.

Rêpauzeze în pace!

Meseriaşul român din Braşov scrie :

Ioan Popasu, Episcopul Caransebeşului, Duminecă în 5:17 Febăuarie la 2 ore dimineaţa a repausat, a trecut la locaşul vecinic şi numai este între cei vii. Bunului Ddeş i-a plăcut să chieame la sine pe curiosul şi venerabilul bătrân, care după o frumósă etate consacrată binelui bisericii şi naţiunii, cu inimă liniscită a trecut la cele vecinice.

Numele lui *Ioan Popasu* este strêns legat de istoria desvoltării noastre naţionale dela anul 1837 încóce. El a fost unul din mândra pleiadă a acelor vrednici bărbaţi ai naţiunii române, cari cu cuvântul şi cu faptă a lucrat sincer şi desinteresat pentru luminarea şi liberarea neamului românesc. Dintre meritele lui primele sânt : farmecul ce inspira pentru lucruri mari şi puterea de a înfrăţi, şi de a lega părţile. Cu aceste mijloce a făcut nemuritorul tot ceace a putut face.

Varietăţi.

Consistoriul eparchial plenariu a ţinut Joi în 23 Februarie v. a. c. şedinţă, la care au participat 25 de de asesori din loc şi din afară. În acest Consistoriu după ce s'a luat la cunoştinţă raportul scurt presidial despre mutarea la cele cerese şi înmormântarea bunului Arhieru Ioan, precum şi despre inventura averei rămase şi a fondului instruct luată la mandatul tribunalului regesc din loc prin notariul regesc tot din loc Carol Susich cu asistinta a 2 asesori consistoriali din senatul epitropesc şi în presinta a câte 2 asesori din senatul bisericesc şi şcolariu, comunicându-se Consistoriului într-una, că nu s'a aflat testament după în Domnul adormitul Archiepiscopiu. — S'a constatat mandatele vacante de deputaţi la Sinodul eparchial şi în urmare pentru întregirea acestor mandate vacante s'an luat dispoziţiunile, ce se află tipărite în fruntea foiei noastre. La provocarea Escelenţiei Sale în Preasântitului Domn Arhieriscop şi Metropolit Miron Romanul i-s'a subşternut statul autenticat al întreg personalului aplicat la Consistoriul diecesan împreună cu regulamentul provisoriu al afacerilor interne consistoriali. Cu privire la termenul convocării Sinodului eparchial extraordinariu pentru alegerea noului Episcop, proiectând Escelenţia Sa Părintele Metropolit Duminea a 5-a a păresimilor adecă 26 Martiu (7 Aprilie) a. c. Consistoriul s'a învoit la acest termen pentru cazul, dacă Escelenţia Sa, carele voesece a conduce în persoană Sinodul eparchial electoral, află acest termen mai practicabil, pecând Consistoriul nostru diecesan ar fi dorit, ca amintitul Sinod eparchial electoral să se ţină imediat înainte seu imediat după Sinodul eparchial ordinaru dela Duminea Tomei a. c. şi acesta pentru evitarea speselor duple de călătorie ale deputaţilor, dintre cari unii nici nu dispun de timp după voinţa lor şi cu greu vor putea călători de 2-ori la Caransebeş în intervale aşa scurte.

Réposarea Episcopului nostru diecesan Ioan Popasu o a adus la cunoştinţa înalte case de magnaţi a dietei ungare Escelenţia Sa preşedintele ei, păzitoriul Corónei, Iosif Szlávy în şedinţa ţinută în 6 Martie n. a. c. prin următoarele cuvinte: „Defunctul a servit mai mult decât o jumătate de secul bisericii sale. Meritele lui câştigate prin înfiinţarea de şcoli, prin rădicarea culturii spirituale a preoţiei subalterne şi ameliorarea stărei ei materiale i-i vor conserva pentru totdeauna memoria cu graţitudine la credincioşii lui. Casa magnaţilor exprimă

ca decis la protocol condoliţa sa despre înctarea din viaţă a acestui prelat. (Aprobări)“.

Chirotonire. Înalt Présântitul Domn Episcop al Aradului Ioan Meţian, autorisat din partea Escelenţiei Sale Domnului Metropolit a îndeplini agendele urgente pur spirituale rezervate darului archieresc pe timpul sedisvacantei Episcopiei Caransebeşului, la propunerea Consistoriului eparchial a chirotonit pe teologul absolut *Eftimie Lăpăduş* din Iaz de presbiter pentru parochia Fărăsesei din protopresbiteratul Făgetului, lipsită de mai mult timp de învăţătoriu şi preot propriu. I-i dorim tinerului preot succes în noua lui carieră.

Abdicaţiune. Regele Sêrbiei Milan a abdis de tron. Principele de corónă Alecsandru a fost proclamat de rege şi până va ajunge etatea de 18 ani (de present este numai de 13 ani) sânt denumiţi de regenţi : Ristic, Belimarcovic şi Protici.

Casuri de mórte. Generalul *Nicolae Ruzici* nobil de Sanodol, comandantele brigadei montane a 6-ia în Hertegovina a repausat în 25 Februaru a. c. Decedatul a servit în calitate de căpitan mai mult timp în fostul regiment confiniariu rom. banaţen Nr. 13, apoi ca colonel al regimentului de infanterie Nr. 43, ce are cercul seu de întregire în Caransebeş, şi cu deosebire din timpul, când a fost căpitan al companiei din Ohababistra şi Caransebeş a lăsat la noi multe reminiscenţe plăcute. — Generalul ad honores *Kraft*, carele a comandat regimentul nostru de infanterie Nr. 43 în Dalmaţia cu ocaşiunea ocupării Bosniei în calitate de colonel şi carele n'avea destule cuvinte de a lauda vênjosia şi bravura ostaşilor nostri, conduş de el în amintita expediţiune, mai pe urmă retras în pensie, s'a impuşcat. — Tênerul student în a 7 clasă gimnasială în Beiuş *Iosif Trapsia* şi cassariu la societatea de lectură a studenţilor în Beiuş după un morb greu de 3 luni a réposat în 20 Februarie v. a. c. la 2 ore postmeridiane la păripţii lui în Mehadia în etate de 19 ani. — Fie-le tîrina usoră.

Despărţemântul Bisericii albe a reuniunii învăţătorilor gr. or. rom. din diecesa Caransebeşului.

Convocare.

După ce nici datorinţa noastră de a ne perfecţiona în cele scolare, nici cerculariele de convocare din 26. Octomvie 1888 şi 17 Decemvrie 1888 nu au fost în stare a scóte din indolenţă partea cea mai mare a colegilor despărţemântului Biserica albă, mă véd moralicesce necesitat ultima óra a convoca adunarea despărţemântului Biserica albă în comuna *Ciuchici* pre 23 Martie 1889 v. la 9 ore dimineaţa în scóla gr. or. În adunarea acesta vor avea a raporta asupra cestiunei Abcdariului şi a ţinea lecţiuni practice din geometria propusă în conferinţa învăţătoréscă din 1888 fraţi colegi: Emilian Novacovic, Pavel Fiscea, Pavel Viţanu, Traian Lazar şi Nicolae Lungu, cari în adunarea din 26. Octomvrie 1888 au primit onorifica sarcină, rămânend cale deschisă şi celorlalţi fraţi colegi a contribui cu lucrările lor la deslegarea acestor teme de pertractat.

Ciclova română în 21. Februarie 1889 v.

Ioan Orza m. p.
pres. desp.

Concurs.

În urma ordinațiunii cons. ddto 16 Februarie a. c. Nr. 110 B. se escrie concurs de nou pentru întregirea parohiei vacante de clasa III din comuna Cerna protopresbiteratul Jebelului cu termin de concurs până la finea lui Martie a. c. st. v.

Dotățiunea împreunată cu acesta parohie se cuprinde din următoarele:

1. O sesiune parorială comasată constatătoare din 32 de jugere pământ arătoriu.
2. Stola după norma stolară provisorie aprobată de Sinodul eparchial Nr. 130 ex 1880.
3. Birul de fie-care casă 14 litre de grâu.
4. Cortel liber în casa parochială cu 2 chili și cu grădină de 1 juger.

Cei ce doresc a ocupa această parohie își vor subșterne petițiunile instruate cu toate documintele în înțelesul statutului org. și al regulamentului pentru parohii la D. protopresbiter tractual Alesandru Ioanovicî în Jebel până la sus indicatul termin.

Competenții au a se infățișa în comună în vreo Duminecă sau sârbătore pentru de a-și arêta desteritatea în oratorie, în cântare și tipic.

Cerna în 19 Februarie 1889.

[9] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs.

Pe basa decisului consist. ddto 3/15 Decemvrie 1887 Nr. 703 se publică concurs pentru întregirea definitivă a postului învățătoresc la școla confesională gr. or. rom. din comuna *Birda* protopresbiteratul *Jebelului* până la finea lui Martie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 122 fl. v. a.
2. 15.50 Htl grâu și 15.50 Htl cucuruz.
3. Pentru scripturistică 5 fl.
4. Pentru conferință 8 fl.
5. 2 jugere de livadă fênaș.
6. Locuință liberă cu 2 chili, cuină și cămară și folosirea grădinei școlei de 1/2 juger intravilan.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit 20 cr.

Doritorii a ocupa acest post învățătoresc au ași trimite recursele ajustate cu documintele necesarii conform stat. org. și regulamentului pentru organizarea învățământului adresate comitetului par. din *Birda* la oficiul protopresbiterat gr. or. rom. al *Jebelului* până la terminul sus indicat.

Birda, în 5 Februarie 1889.

[6] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Alesandru Ioanovicî*, protopresb. tractual.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școla confesională gr. or. română din comuna bisericăscă *Sintesci*, protopresbiteratul Făgetului se escrie acum a doua oară concurs cu termin de 30 de zile începând dela prima publicare în „Fóia diecesană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 184 fl. 80. cr.
2. 29.52 hectolitre de cucuruz în bómbe.
3. 32 metri de lemne în natură.
4. Spese de scripturistică 5 fl.
5. Pentru conferințe 10 fl.
6. 4 jugere 600 stênjenî loc de fên.
7. Locuință liberă cu 1/2 juger grădină.

Cei-ce doresc a ocupa acest post învățătoresc au se-și subșternă recursele ajustate cu documintele necesarii, conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului adresate comitetului parochial din *Sintesci*, la oficiul protopresbiterat gr. or. român al Făgetului până la terminul deschis.

Comitetul parochial doresce, ca recurenții se se presinte în vre-o duminecă séu sârbătore în sânta biserică spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipic.

Vor fi preferiți acei competenți, cariî vor avea deplină cunoscință în musica vocală spre a putea instrua și conduce corul, care se va înființa avênd alesul învățătorii a suporta și oficiul cantoral.

Sintesci, din ședința comitetului parochial ținută la 7 Ianuarie 1889.

[7] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresbiter tractual.

Concurs.

Strămutându-se preotul Ioan Velovan dela parochia din Jebel de capelan în comuna Ruseberg în urma ordinațiunii V. Consistoriu din Caransebeș ddto 14 Decemvrie 1888 Nr. 1106 B. se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a parohiei devenite vacante de clasa a III-a din comuna Jebel cu termin de recurs până la finea lui Martie a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu această parohie sânt:

1. Una sesiune comasată constatătoare din 33 jugere pământ arătoriu.

2. Stola îndatinată dela 164 de case.

Doritorii de a ocupa această parohie au se-și trimite recursele instruate conform stat. org. și regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parochial la préon. d. protopresbiter Alesandru Ioanovicî în Jebel până la terminul indicat.

Dela recurenți se cere a se presenta în s. biserică în vre-o Duminecă séu sârbătore spre a-și arêta desteritatea în cântare și oratorie.

Dintre recurenți vor fi preferiți aceia, cariî vor fi versați în musica vocală și vor fi în stare să conducă și corul vocal deja înființat.

Jebel, din ședința comit. par. ținută în 12 Februarie 1889.

[8] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresb. tractual concerninte.

